

[magyar nyelvű fordítás ld. lent]

Name der Lehrveranstaltung: Grammatisch-lexikalische Schwerpunkte der ungarisch-deutschen Übersetzung

Typ der Lehrveranstaltung: Seminar

Codenummer: BTFTSZNE 03 / BTNM 651 MA

Verantwortliche(r): Dr. Jiří Pilarský

Dozent(in): Dr. J. Pilarský

Wochenstunden: 2

Kreditpunkte: 3 (FMA) / 2 (MA)

Form der Bewertung: regelmäßige mündliche und schriftliche Leistungskontrollen – Seminarnote

- Zahl und Häufigkeit der Leistungskontrollen während des Semesters: ca. 6 schriftliche Tests (etwa im 2-Wochen-Takt) + mehrere mündliche Befragungen
- Bewertungsverfahren: Durchschnittsberechnung der einzelnen Teilprozentwerte und ihre Umrechnung in Noten der ungarischen Notenskala (1-5):

%	jegy
0-39	elégtelen
40-59	elégséges
60-79	közepes
80-89	jó
90-100	jeles

Beschreibung (ca. 8-12 Zeilen):

Ziel der Lehrveranstaltung soll es sein, die Studierenden mit solchen grammatisch-lexikalischen Erscheinungen vertraut zu machen, die im Laufe der Übersetzung aus dem Ungarischen ins Deutsche und umgekehrt erfahrungsgemäß große Schwierigkeiten bereiten. Es handelt sich um eine kombinierte Lehrveranstaltung, die etwa im 50:50-Verhältnis einen Vorlesungs- und einen Seminarteil umfasst. Der **Vorlesungsteil** macht die Teilnehmer in Form einer kontrastiven Übersicht mit 12 essentiellen grammatisch-lexikalischen Themen vertraut (s. unten). Da das sprachliche Niveau der Zielgruppe wahrscheinlich nicht ermöglicht, dass die Studierenden dem Lehrstoff im entsprechenden Maße in deutscher Sprache folgen können, enthalten die Vorlesungen z.T. ungarischsprachige Erläuterungen. Das Ziel der **Seminarübungen** besteht darin, die in den Vorlesungen vorgestellten Begriffe an weiteren Beispielen zu verdeutlichen und die Teilnehmer durch gezielte Übungen dazu zu befähigen, die angeeigneten Kenntnisse in die Übersetzungspraxis einzubinden. Eine weitere Zielsetzung der praktischen Übungen besteht darin, eventuelle Interpretationsschwierigkeiten im Umgang mit den Vorlesungsinhalten identifizieren und überwinden zu helfen. Absolvent(inn)en der Lehrveranstaltung führen die Übersetzungstätigkeit mit erhöhter Sprachbewusstheit durch, kennen die wichtigsten grammatisch-lexikalischen Problempunkte der deutsch↔ungarischen Übersetzung und sind nicht nur in der Lage, die neuralgischen Punkte des Übersetzungsprozesses richtig zu erkennen, sondern auch die angeeigneten Transkodierungsroutinen einzusetzen.

Thematik:

Woche	Thema
1.	1. Übersetzung von Nomenattributen. Umgang mit den ung. attributivierenden Elementen (<i>jelzősítők</i>)
2.	2. Wortstellung und aktuelle Satzgliederung
3.	3. Artikelgebrauch bei der Übersetzung (1)
4.	4. Artikelgebrauch bei der Übersetzung (2)
5.	5. Artikelgebrauch bei der Übersetzung (3)
6.	6. Übersetzung von Tempusformen
7.	Wiederholung und Vertiefung des bisherigen Stoffes, Beantwortung von Fragen
8.	7. Übersetzung der Genusformen von Verben (Aktiv vs. Passiv)
9.	8. Gebrauch von <i>müssen</i> und <i>sollen</i> bei der Übersetzung ins Deutsche
10.	9. Dt. Äquivalente der ung. Verben 'hoz', 'visz', 'vesz' und 'hord' bei der Übersetzung
11.	10. Nominaler und verbaler Übersetzungsstil
12.	11. Ausdruck der Possessivität bei der Übersetzung ins Deutsche
13.	12. Verben mit trennbarem/untrennbarem Erstglied bei der Übersetzung
14.	Wiederholung und Vertiefung des Semesterstoffes

Pflichtlektüre:

Herunterladbare Studienmaterialien:

<http://pilarsky.sweb.cz/Debrecen/Uebersetzung/GrUebersHO.pdf>

Fakultative Lektüre:

–

Kurzuscím: A magyar ↔ német fordítás nyelvtani-lexikális buktatói

Típus: szeminárium

Kód: BTFTSZNE 03 / BTNM 651 MA

Tantárgyfelelős: dr. Jiří Pilarský

Oktató: dr. Jiří Pilarský

Heti óraszám: 2

Kreditszám: 3 (FMA) / 2 (MA)

A számonkérés módja: rendszeres szóbeli és írásbeli tesztelés – gyakorlati jegy

- a félévközi ellenőrzések száma, várható időpontja: kb. 6 zh.-teszt, kb. kétheti rendszerességgel + több szóbeli tudásellenőrzés
- az értékelés módszere: a részteljesítményeknek megfelelő százaléktételek átlagszámítása és osztályzatokra való átszámítása

%	jegy
0-39	elégtelen
40-59	elégséges
60-79	közepes
80-89	jó
90-100	jeles

Leírás:

Ennek a tantárgynak az a célja és értelme, hogy megismertesse a hallgatókkal azokat a nyelvtani-lexikális jelenségeket, amelyek tapasztalat szerint súlyos problémákat okoznak a magyar–német és német–magyar fordítási munka folyamatában. Olyan kombinált tantárgyról van szó, amely – kb. 50-50 % arányban – előadás- és gyakorlati részből áll. Az **előadás** kontrasztív áttekintés formájában ismerteti meg a résztvevőket 12 kulcsfontosságú nyelvtani/lexikális témával (ld. lent). Mivel a célcsoport nyelvtudása várhatóan *még nem* éri el azt a szintet, hogy megfelelő mértékben német nyelven tudja követni a tananyagot, az előadás részben magyar nyelvű magyarázatokat tartalmaz. A **gyakorlat** célja további példák bemutatni az előadáson ismertetett fogalmakat, és feladatok által hozzásegíteni a résztvevőket ahhoz, hogy a gyakorlatban is megtanulják sikeresen alkalmazni az ott közvetített ismereteket. A gyakorlat egy további célja, hogy azonosítsa és megoldja az előadáson elhangzottakkal kapcsolatos értelmezési nehézségeket. A tantárgyat elvégző hallgató fokozott nyelvi tudatossággal végzi majd a fordítási munkát, ismeri a magyar ↔ német fordítás legfontosabb nyelvtani és lexikális buktatóit, és képes nemcsak felismerni a fordítási folyamat neuralgikus pontjait, hanem aktívan is alkalmazni az elsajátított átkódolási rutinokat.

Tematika:

Hét	Téma
1.	1. A főnév jelzőinek fordítása. A magyar jelzősítók kezelése.
2.	2. A szórend és az aktuális mondattagolás.
3.	3. A névelők használata a fordításban (I).

4.	4. A névelők használata a fordításban (II).
5.	5. A névelők használata a fordításban (III).
6.	6. Az igeidők fordítása.
7.	Az eddigi anyag ismételése és elmélyítése, kérdések és válaszok.
8.	7. Az ige-faj (a cselekvő és szenvedő ige) fordítása.
9.	8. A német <i>müssen</i> és <i>sollen</i> ige használata a magyarból való fordításban.
10.	9. A 'hoz', 'visz', 'vesz' és 'hord' jelentésű igék fordítása.
11.	10. A fordítás névszói és igei stílusa.
12.	11. A birtokviszony kifejezése a fordításban.
13.	12. A német elváló és nem elváló előtagú igék a fordításban.
14.	A tananyag ismételése és elmélyítése.

Kötelező irodalom:

<http://pilarsky.sweb.cz/Debrecen/Uebersetzung/GrUebersHO.pdf>

Ajánlott irodalom:

–